

Ziya Paşa (1825-1880)

Hilal Dolunay tarafından yazıldı.

Pazartesi, 17 Ekim 2011 16:37 - Son Güncelleme Çarşamba, 02 Nisan 2014 16:16

Tanzimat Edebiyatı'nın önemli isimlerinden olan Ziya Paşa 1825'te İstanbul'da doğmuştur. Divan ve Halk Şiiri'ni yakından tanımış, Büyük Reşit Paşa tarafından saraya alınmış, burada Fransızca öğrenmiş ve kendisini geliştirmiştir.

Âli Paşa'nın sadrazamlığı Şinasi gibi Ziya Paşa'nın da saraydan uzaklaştırılmasına neden olmuştur. Bu olay Ziya Paşa'nın edebî gelişimi açısından bir dönüm noktasıdır. Çünkü bu dönemden sonra Âli Paşa'yı hedef alan eserleriyle edebiyat camiasında önemli bir isim olmuştur.

Çeşitli görevlerde çalıştıktan sonra Paris'e gitmiş, Londra'da Hürriyet Gazetesi'ni çıkarmıştır. Pek çok eserini İsviçre'de yazan Ziya Paşa 1871'de Âli Paşa'nın ölümü üzerine yurda dönmüştür. Yurda döndükten sonra Saray'da önemli görevlerde bulunmuş, II Abdülhamit döneminde İstanbul'dan uzaklaştırılmıştır. Vali olarak görev yaptığı Adana'da 1880 yılında ölmüştür.

Ziya Paşa diğer Tanzimat şairleri içinde Batılılaşma konusunda en çok tereddütte olan şairdir. Hedefi Doğu ve Batı'yı bir noktada buluşturmak olmuş, eserlerine de bu hedefini taşımıştır. O, mevki ve unvan adamıdır. Namık Kemal gibi dava adamı olamamıştır.

'Şiir ve İnşa' adlı makalesinde yeni edebiyatı savunmuş. Sadelik ve bizim olanı kullanmaktan yana olmuştur.

Harâbât (Güldeste) edebiyatımızın ilk antolojisi olarak kabul edilir. Bu antolojide ise Şiir ve İnşa

'da savunduğu fikirlerin tam tersini yani klasik edebiyatımızı savunacaktır. Namık Kemal Ziya Paşa'nın Bu eserinden sonra 'Tahrîb-i Hârâbât ve Takip' adlı eleştirilerini yazacaktır.

Ziya Paşa'nın en önemli eserlerinden biri de 'Zafernâme'dir. Âli Paşa'yı mizah yoluyla eleştirdiği eseri bir hicivdir. 1868 yılında Girit isyanını bastıramadan dönmek zorunda kalan Âli Paşa'yı zafer kazanmış gibi göstererek aşağılar.

Şiirlerinde Divan şiirinin ustalıklarını kullanan şair, şiirlerini aruz vezniyle yazar. Küçük bir Divan'ı olan Ziya Paşa'nın Paris'te yazdığı Terkîb-i Bend, en güçlü şiirlerinden biridir. Beyitleri atasözü gibi dillerde dolaşmış, ezberlenmiştir. Bunun dışında ayrıca bir de Tercî-i Bend

'i vardır.

Ziya Paşa batılı birçok yazarın eserlerini de dilimize çevirmiştir. Bunların içinde en

Ziya Paşa (1825-1880)

Hilal Dolunay tarafından yazıldı.

Pazartesi, 17 Ekim 2011 16:37 - Son Güncelleme Çarşamba, 02 Nisan 2014 16:16

Önemlileri:Viardot'tan 'Endülüs Tarihi',J.J.Rousseau'dan 'Emil' çevirisidir.□

Ziya Paş'nın bunların dışında Rüya, Veraset Mektupları, Arz-ı Hal adlı üç mensur eseri vardır.□

Eserlerinden Örnekler□

Terkîb-i Bend□

Allah'a sığın şahs-ı hâlimin gazabından□
Zira yumuşak huylu atın çiftesi pektir□

Bed-asla necâbet mi verir hiç üniforma□
Zer-düz palan ursan eşek yine eşektir□

Nush ile uslanmayı etmeli tekdîr□
Tekdîr ile uslanmanın hakkı kötüktir□

Milyonla çalan mesnedi izzette ser-efrâz□
Birkaç kuruşu mürtekinin cây-ı kürektir□
Ziya Paşa□

Gazel□

Diyâr- küfrü gezdim beldeler kâşâneler gördüm□
Dolaştım mülk-i İslâmı bütün virâneler gördüm□

Bulundum ben dahi Darü's-şifa-yı Bâb-ı Âli'de□
Felatun'u beğenmez anda çok divâneler gördüm□
Ziya Paşa□

Ziya Paşa (1825-1880)

Hilal Dolunay tarafından yazıldı.

Pazartesi, 17 Ekim 2011 16:37 - Son Güncelleme Çarşamba, 02 Nisan 2014 16:16

Türkü

Akşam olur,güneş batar şimdi buradan
Garip garip kaval çalar çoban dereden
Pek körpesin esirgesin seni Yaradan

Gir sürüye kurt kapmasın gel kuzucağım
Sonra yardan ayrılırsın ah yavrucağım

Çünkü Mevlâm kul eyledi sana özümü
Bastığın yerlere sürsem yüzüm gözümü
Uyma ağyârın fendine dinle sözümü
Ziya Paşa